

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/1143/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112225725
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kalmanová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112225725.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: H. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XXXX, M. - O., zastúpený U. Y., bytom O. XXXX, M. - O., proti odporcovi: AUTOCENTRUM AAA AUTO, a.s., Panónska cesta 39, Bratislava, IČO: 35 858 699, zastúpený Mgr. Mariánom Balážom, advokátom so sídlom Bratislava, Tešedíkova 59, o zaplatenie 4.174,- eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 11. júna 2014 č. k. 10C/320/2013-78, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 4.174,- eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 14. 04. 2011 do zaplatenia titulom vrátenia kúpnej ceny motorového vozidla pre odstúpenie od kúpnej zmluvy a navrhovateľovi priznal náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 262 ods. 1, 2, § 436, § 437 ods. 1, 3, 4, 5, § 441, § 344, § 345 ods. 2, § 349 ods. 1, § 351 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka. Konštatoval, že nebolo možné vyhovieť žalobnému petitu, pretože účinky odstúpenia od zmluvy v obchodných vzťahoch odstúpením od zmluvy podľa Obchodného zákonníka, na aplikácii ktorej sa zmluvné strany dohodli, nastávajú okamihom odstúpenia. Strana môže odstúpiť od zmluvy len v prípade, ak takéto právo jednej zo strán vyplýva zo zmluvy, alebo ak to určuje Obchodný zákonník alebo iný zákon. Na jednostranné odstúpenie sa vyžaduje zákonné alebo zmluvné oprávnenie a zákon alebo zmluva spravidla takéto oprávnenie viaže na splnenie určitých podmienok, ktoré ak nie sú splnené, majú za následok, že odstúpenie od zmluvy je neúčinné a záväzok nezanikne. Zmluvné strany sú v prípade účinného odstúpenia od zmluvy povinné si vrátiť vzájomne poskytnuté plnenia, ide o synalagmatický záväzok, čo sa malo prejavovať v petite žaloby, keď navrhovateľ mal žiadať vrátenie kúpnej ceny oproti jeho povinnosti vrátiť odporcovi prevzatý predmet kúpy, vozidlo FORD FOCUS. Už pre tento nedostatok súd nemohol žalobe vyhovieť. Ďalej uviedol, že v rámci vykonaného dokazovania sa súd zaoberal aj tým, či došlo k účinnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy a zistil, že k nemu nedošlo, pretože neboli naplnené ani zmluvné ani zákonné predpoklady pre odstúpenie od zmluvy. Navrhovateľ tvrdil, že vozidlo malo vady, kadilo z výfuku a z turba začal vytekať olej do výfuku, pričom v reklamácií uviedol, že vozidlo je nepojazdné, chyba nezistená. Podľa súdu však navrhovateľ tieto vady riadne nereklamoval, a preto nemohol odstúpiť od zmluvy. Písomnú reklamáciu zaslal až listom 16. 11. 2011, pričom v reklamácií uviedol, že vada sa prejavila v máji 2011. Zo znenia reklamácie nie je zrejmé, aké vady navrhovateľ reklamoval, pričom žiadal výmenu auta alebo vrátenie peňazí. Reklamáciu zo 16. 11. 2011 podľa názoru súdu nie je možné považovať za riadne uplatnený nárok. Sám navrhovateľ uvádzal, aké vady sa na vozidle prejavili, pričom tieto v reklamácií nepodpísal a nežiadal ich opraviť, mohol žiadať zľavu z kúpnej ceny, ale nie vrátenie peňazí, na ktoré by mu vznikol nárok len pri účinnom odstúpení od kúpnej zmluvy. Navrhovateľ svojím postupom zmaril odporcovi možnosť kvalifikovane pristúpiť k riešeniu nárokov zodpovednosti za vady z predmetu kúpy, keď vady neoznačil a nežiadal ich opravu, resp. zľavu, hoci mal povinnosť zvoliť takýto postup. Ak by odporca nepostupoval v súlade so zákonnými požiadavkami na vybavenie reklamácie, mohol od zmluvy odstúpiť,

ak by išlo o vadu neopraviteľnú, alebo ak by odporca vadu neodstránil alebo neoznámil, že ju odstráni. Navrhovateľ však pristúpil k reklamácií, ktorú nemožno považovať za riadne uplatnenú pre odstúpeniu od zmluvy. V závere uviedol, že navrhovateľ nepreukázal relevantné uplatnenie reklamácie titulom nárokov z väd predmetu predaja v rovine zľavy z ceny, včasnosť v súvislosti s uplatneným nárokom a ani to, či vozidlo malo vady, keď z protokolu o prevzatí vozidla skúšobnej jazdy je zrejmé, že vada na vozidle sa vyskytla až po prevzatí vozidla a mohla byť spôsobená opotrebením, resp. nesprávnou technikou jazdy. Ak by bol navrhovateľ riadne vady reklamoval, mohol sa súd zaoberať zodpovednosťou odporcu z väd prevzatej veci a skúmať, či tento za vadu zodpovedá, alebo či bola spôsobená nesprávnym užívaním veci navrhovateľom, resp. či mu vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy a vrátenie vozidla odporcovi oproti jeho povinnosti vrátiť mu požadovanú kúpnu cenu. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnému odporcovi priznal náhradu trov konania a to za trovy právneho zastúpenia v sume 1.263,66 eura za 4 úkony právnej pomoci po 151,05 eura, režijný paušál, cestovné náklady z Bratislavy do Nitry a späť a náhradu za stratu času za 8 polhodín v sume 104,08 eura, k tomu 20 % DPH a súdny poplatok 250,- eur.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý uviedol, že je presvedčený, že odporca účelovo poukazoval na všelijaké lehoty a termíny a tým zmanipuloval celý priebeh súdneho sporu, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav a na zistenie rozhodujúcich skutočností je potrebné prizvať nestranného znalca z odboru motorových vozidiel. Je nezamestnaný, prišiel o peniaze, nemá ani pojazdné auto a ešte má zaplatiť odporcovi trovy 1.263,66 eura s čím nesúhlasí. Navrhol zaviazať odporcu na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom, pretože Obchodný zákonník porušil odporca a nie on.

Odporca k odvolaniu písomné vyjadrenie nepodal.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 1, 3 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f, h/ OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, svojím postupom odňal účastníkom možnosť konať pred súdom a tým sa porušilo právo na spravodlivé súdne konanie.

Predmetom konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal od odporcu zaplatenia sumy 4.174,- eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 14. 04. 2011 do zaplatenia. V návrhu uviedol, že dňa 04. 01. 2011 uzatvoril s odporcom kúpnu zmluvu o kúpe osobného motorového vozidla zn. FORD FOCUS, ŠPZ NR 532 FV, za kúpnu cenu vo výške žalovanej sumy, ktorú v deň kúpy vyplatil a vozidlo prevzal. Pri ohliadke ho odporca ubezpečil, že vozidlo nemá závady. Dňa 14. 04. 2011 sa objavili technické závady - kadenie z výfuku a vytekanie oleja z turba do výfuku. Od toho dňa bol každý týždeň v prevádzke v Nitre, kde bol „odbíť“ s tým, že tam nie je technik, že je neprítomný vedúci, že čakajú na vyjadrenie z Bratislavy a pod.. Dňa 16. 11. 2011 uplatnil reklamáciu nezistenej vady, ktorá mala za následok nepojazdnosť vozidla. Dňa 22. 11. 2011 dal navrhovateľ vypracovať znalecký posudok v závere ktorého sa píše, že treba prekontrolovať závady a postupne ich odstrániť. Znalec vozidlo ani nevidel, bol mu poskytnutý len technický preukaz a na základe posudku bola jeho reklamácia zamietnutá, preto dňa 11. 01. 2012 odstúpil od kúpnej zmluvy. Odporca mu listom z 08. 02. 2012 oznámil, že s odstúpením nesúhlasí. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania návrh zamietol jednak z dôvodu nesprávne formulovaného žalobného petitu majúca za to, že ide o synalagmatický záväzok a navrhovateľ sa mal domáhať vrátenia kúpnej ceny vozidla oproti jeho povinnosti vrátiť odporcovi prevzatý predmet kúpy. Ďalším dôvodom zamietnutia návrhu bola skutočnosť, že navrhovateľ nepreukázal relevantné uplatnenie reklamácie titulom nárokov na zľavu z predmetu predaja, včasnosť reklamácie a ani to, či malo vozidlo vady, posudzujúc vec v zmysle ustanovení § 436 ods. 1 a nasl. Obchodného zákonníka s poukazom na to, že aplikáciu Obchodného zákonníka si zmluvné strany dohodli v zmluve.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 560 Občianskeho zákonníka, ak si zo zmluvy majú účastníci plniť navzájom, môže sa domáhať splnenia záväzku len ten, kto sám splnil svoj záväzok skôr, alebo je pripravený ho splniť.

Z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo na jej základe dostal. Táto povinnosť je vzájomná, pričom účastníci majú možnosť dohodnúť sa o čase a spôsobe vrátenia toho, čo navzájom dostali. Odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje od začiatku, ak nie je právnym predpisom alebo účastníkmi dohodnuté inak. Ak k dohode o vzájomnej povinnosti nedôjde, účastník zmluvy je povinný vrátiť to, čo dostal v prvý deň potom, čo druhý účastník o vrátenie požiadal. Ak

ešte nič nedostal, prirodzene takúto povinnosť nemá. V prípade synalagmatického charakteru záväzku (zmluvy) ak ide o plnenia, ktoré sú podľa zákona vzájomne podmienené treba, aby táto okolnosť bola v rozsudku priamo vyjadrená. Takými to plneniami sú všetky plnenia na vzájomnej podmienenosti, na ktorých sa účastníci dohodli, ako aj plnenia, kde podmienenosť a vzájomná viazanosť vyplýva zo zákona, napr. v prípade kúpy rodinného domu. Pri predaji hnutelných vecí vlastníctvo k prevádzanej veci prechádza podľa § 133 ods. 1 OZ jej odovzdaním.

Odvolačný súd po prejednaní veci uzavrel, že záver súdu prvého stupňa o nesprávnosti žalobného petitu pre absenciu určenia povinnosti navrhovateľovi odovzdať predmet kúpy odporcovi je predčasný. Z doterajšieho obsahu spisu, ako aj z odôvodnenia rozsudku (čl. 2) vyplýva, že sporné vozidlo by sa malo nachádzať v prevádzke spoločnosti navrhovateľa, v Nitre, na Pieskovej ulici. Ak sa vozidlo nachádza u odporcu, potom by povinnosť vydať predmet kúpy, ktorá sa inak viaže k synalagmatickým záväzkom, ako správne konštatuje súd prvého stupňa, bola v petite žaloby nadbytočná a rozsudok by bol v tejto časti nevykonateľný, pretože by zaväzoval navrhovateľa k povinnosti, ktorú splnil pred vydaním rozhodnutia. Uvedené závery odvolacieho súdu súvisiace s povinnosťou podmieniť vzájomné plnenie sú pre súd prvého stupňa záväzné len ak bude preukázané, že vozidlo sa nachádza v dispozícii odporcu.

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania uzatvorili dňa 04. 01. 2011 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol predaj motorového vozidla FORD FOCUS evidenčné číslo: KS 817CK. Súčasne dohodli, že zmluva sa uzatvára podľa § 409 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení. Súd prvého stupňa vec posúdil podľa ustanovení Obchodného zákonníka vychádzajúc z toho, že použitie tohto zákona si účastníci konania v zmluve dohodli.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 05. 2014, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva.

V danej veci niet sporu o tom, že predmetom konania je spor z kúpnej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 04. 01. 2011, z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Ide o vzťah podliehajúci úprave spotrebiteľského práva a aplikácii právnych noriem upravujúcich práva spotrebiteľa, zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nakoľko predmetná zmluva bola uzatvorená s navrhovateľom ako so spotrebiteľom, bol súd prvého stupňa povinný ex offo podrobiť celú zmluvu účastníkov súdnej kontrole z hľadiska toho, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, teda mal posúdiť všetky ustanovenia zmluvy vrátane dojednaní o použití ustanovení Obchodného zákonníka a posúdiť, či takéto dojednanie nemožno zo strany odporcu považovať ako nekalú praktiku. V tomto smere si súd prvého stupňa mal zabezpečiť aj Všeobecné obchodné podmienky odporcu a oboznámiť sa s dojednaniami o voľbe použitia Obchodného zákonníka. Vzťah medzi účastníkmi je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy bez ohľadu na to, či sa účastníci platne dojednali na voľbu ustanovení Obchodného zákonníka, preto pre daný vzťah platia ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa, v ktorých sú upravené aj podmienky a postup pri reklamacii spotrebiteľa a predávajúceho. Odvolačný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti aj ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, účinného od 01. 05. 2014, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Citované ustanovenia, vrátane ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nadobudli účinnosť 01. 05. 2014 a právne predpisy, ktorých sú súčasťou, nemajú prechodné ustanovenia, čo znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (uvedený názor je súladný s rozhodnutím NSSR 3MCdo/12/2014 zo dňa 21. 04. 2015).

Nakoľko súd prvého stupňa na vec aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka bez toho, aby najskôr posúdil, či zmluvné dojednanie účastníkov o použití tohto zákona nie je neprijateľnou zmluvnou

podmienkou a neaplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva, musel odvolací súd rozsudok súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia.

K záverom súdu prvého stupňa k reklamácií väd považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že vady veci je možné uplatniť nielen písomne, ale aj ústne. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že navrhovateľ uplatnil vady písomnou reklamáciou 16. 11. 2011. Z návrhu, ako aj výpovede navrhovateľa (čl. 61 spisu) sa javí, že pred písomnou reklamáciou, po výmene turba, navštívil sídlo odporcu (dokonca viackrát) a poukazoval (ústne) na nedostatky vozidla, ale odporca sa jeho tvrdeniami nezaoberal. S týmito skutočnosťami sa súd prvého stupňa nevysporiadal a v tomto smere nevykonal dokazovanie, hoci tieto skutočnosti sú právne významné pre zistenie, či navrhovateľ už v tom čase nereklamoval závady na vozidle, pretože potom by nastúpila povinnosť odporcu vyplývajúca z § 18 zák. č. 250/2007 Z.z. pri postupe vybavenia reklamácie. Nakoľko doterajšie výsledky konania nedávajú jednoznačné odpovede na uvedené otázky, odvolací súd k nim nemohol vysloviť právny záver.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní doplní dokazovanie v naznačenom smere a po prejednaní veci opätovne rozhodne o návrhu navrhovateľa, pričom svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodní. Zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 OSP). Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.